

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2005-775-0002
Dok.: BBO40387

Besvarelse af spørgsmål nr. 4 af 24. januar 2007 fra Folketingets Retsudvalg om forslag til Arvelov (L 100).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes uddybe høringsnotatet for så vidt angår retten til suppleringsarv og herunder forholde sig punkt for punkt til de enkelte bemærkninger herom i høringssvarene.”

Svar:

I lyset af spørgsmålet har Justitsministeriet på ny gennemgået høringssvarene og den kommenterede høringsoversigt.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at den kommenterede høringsoversigt dækkende gengiver de bemærkninger om retten til suppleringsarv, der er blevet fremsat som led i høringen, og at ministeriet i sine kommentarer hertil har forholdt sig til bemærkningerne. Følgende fremgår af den kommenterede høringsoversigt om retten til suppleringsarv:

”Ret til suppleringsarv

Præsidenten for retten i Odense bemærker, at det forhold, at livsforsikringssummer mv. skal indgå ved beregningen af retten til suppleringsarv, vil indebære, at der i mange tilfælde ikke vil være tale om en styrkelse af den længstlevende ægtefælles retsstilling.

Finansrådet finder det kritisabelt at rentepensioner ikke er medtaget i beregningsgrundlaget for retten til suppleringsarv. Tildelingen af en sådan fortrinsstilling til forsikringselskabernes livrenter er ubegrundet og vil kunne øge risikoen for mangelfuld rådgivning, idet der i højere grad vil blive fokuseret på livrenten, som umiddelbart behandles mest fordelagtigt på skiftet. Hermed er der risiko for, at rådgivningen ikke tager hensyn til, hvad der samlet set er mest hensigtsmæssigt for den længstlevende ægtefælle. Det er ikke hensigtsmæssigt på denne måde at åbne op for spekulation i, hvilke ordninger der behandles gunstigst på skifte.

Professor, dr.jur. Linda Nielsen, Københavns Universitet, anfører, at den foreslåede forhøjelse af beløbsgrænsen for retten til suppleringsarv er hensigtsmæssig som led i styrkelse af ægtefællens retsstilling. Det er velbegrunder, at pensions- og forsikringsordninger skal indgå i beregningen, men det vil mindske reglens praktiske betydning betragteligt. Også rentepensioner bør medtages i beregningsgrundlaget, da de tjener det samme formål som de pensions- og forsikringsordninger, der efter udvalgets lovudkast skal indgå ved beregningen. I modsætning til hvad der anføres i betænkningen, er det endvidere muligt at værdiansætte rentepensioner. En sådan værdiansættelse kan bl.a. komme på tale under et separations- og skilsmissekifte efter de nye regler i §§ 16 b-16 h i lov om ægteskabets retsvirkninger

Lønmodtagernes Garantifond anfører, at det bør præciseres, hvilke ydelser der er ”pensionsydelser og lignende ydelser”, og hvilke ydelser, der er ”løbende livsbetingede ydelser”.

Danske Familieadvokater anfører generelt, at reglerne om ret til suppleringsarv (lovudkastets § 11, stk. 2-4) allerede efter de gældende regler kan give anledning til fortolkningstvivl, når det skal afgøres, om suppleringsarven skal tages fra førstafødtes særeje eller fra fællesejeaktiver, og om midlerne skal tages fra testamentsarvinger eller tvangsarvinger, ligesom retten til suppleringsarv får betydning for den længstlevende ægtefælles udtagelsesret. Det kan endvidere ikke udelukkes, at den ændrede udformning af reglerne om ægtefællens ret til suppleringsarv reelt vil indebære, at den længstlevende ægtefælle stilles dårligere end efter de gældende regler, fordi livsforsikringer mv., der kommer til udbetaling i anledning af dødsfaldet, skal indgå i beregningen.

Justitsministeriet er enig med Arvelovsudvalget i, at beløbsgrænsen for retten til suppleringsarv bør forhøjes fra 210.000 kr. (2007) til 500.000 kr., og at forsikrings- og pensionsydelser, der kommer til udbetaling i anledning af dødsfaldet, som udgangspunkt bør indgå ved beregningen.

Den foreslåede udformning af reglerne om retten til suppleringsarv vil kunne indebære, at nogle ægtefæller, der får udbetalt betydelige forsikrings- og pensionsydelser i anledning af ægtefællens død, bliver ringere stillet efter lovforslaget end efter gældende ret, hvor sådanne ydelser som udgangspunkt ikke indgår i beregningsgrundlaget.

Som anført i pkt. 3.3.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget har en ægtefælle, der får betydelige ydelser udbetalt som følge af dødsfaldet, imidlertid ikke behov for at opnå den sociale beskyttelse, som er formålet bag retten til suppleringsarv.

Lovforslaget er – i modsætning til Arvelovsudvalgets forslag - udformet således, at også løbende, livsbetingede ydelser, der kommer til udbetaling til den længstlevende ægtefælle som følge af dødsfaldet, indgår i beregningen af retten til suppleringsarv.

Som anført i pkt. 3.3.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget tjener løbende livsbetingede ydelser ligesom øvrige udbetalte forsikrings- og pensionsydelser mv. til den længstlevende ægtefælles forsørgelse. Det er endvidere muligt at foretage en op-

gørelse af værdien af en ordning med løbende, livsbetingede ydelser beregnet på grundlag af den sikredes gennemsnitlige restlevetid (alderspensionstilsagn). En sådan beregning af f.eks. en livrente kan det som anført i høringssvaret fra professor, dr. jur. Linda Nielsen bl.a. komme på tale at foretage ved et egentligt skifte i anledning af separation og skilsmisse efter reglerne i §§ 16 b – 16 h i lov om ægteskabets retsvirkninger, der blev indsat i loven ved § 1, nr. 1, i lov nr. 483 af 7. juni 2006 om ændring af lov om ægteskabets retsvirkninger og lov om skifte af fællesbo mv. (pensionsrettigheders behandling ved død samt ved separation og skilsmisse).

Arvelovsudvalgets forslag (og lovforslaget) indebærer ingen ændringer i den måde, suppleringsarven skal udredes på. Om dette spørgsmål kan der bl.a. henvises til Svend Danielsen, Arveloven med kommentarer, 5. udg., 2005, s. 98 (med henvisninger). Det fremgår heraf, at friarven angribes først og inden for friarven, den del der ikke er testeret over, og dernæst fælleseje før særeje. Justitsministeriet har ikke fundet grundlag for at foreslå særlige regler herom.

Advokatrådet anfører, at den foreslåede regel om, at den førstafdøde ægtefælles særlivsarvinger skal have fortrinsret og udløsningsret til aktiver med særlig erindringsværdi i forbindelse med udlevering af et bo efter reglerne om ret til suppleringsarv, formentlig vil forsinke og besværliggøre udlevering af boet til længstlevende ægtefælle (lovudkastets § 11, stk. 4).

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med udvalgets forslag. Det er ikke Justitsministeriets vurdering, at den foreslåede regel vil indebære en væsentlig forsinkelse og besværliggørelse af bobehandlingen i almindelighed, da egentlige tvister herom næppe vil forekomme hyppigt.”

Særligt for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt et beløb på 500.000 kr. må anses for en tilstrækkelig forhøjelse af beløbsgrænsen for ret til suppleringsarv, henvises endvidere til besvarelsen af spørgsmål 5 og 6.

Hvis der uanset det anførte måtte være særlige spørgsmål vedrørende retten til suppleringsarv, som udvalget ønsker særligt belyst, er Justitsministeriet naturligvis indstillet på dette.